

ویژه نامه شعر پسا مقاومت

اشاره

شعر را از اوایل دهه هفتاد آغاز کرده‌اند و هویت شعری آنها در دهه هشتاد شکل گرفته است و تا حال ادامه داشته است. این دوره از حیات سیاسی اجتماعی افغانستان بستر تحولات بزرگی بوده که بی شک در شعر این دوره خود را بازتاب داده است.

۲. در انتخاب شاعران، هم فراگیری مکانی و جنسیتی مد نظر بوده، هم سعی شده است که تا حد ممکن از چهره‌های مهم و تأثیرگذار غفلت نشود. البته این به این معنا نیست که نمونه شعر همه شاعران این دوره در این مختصر آمده است.

۳. شعرها از مجموعه شعرهایی انتخاب شده است که در دسترس بوده و یا امکان تهیه آنها فراهم بوده است. همچنین از شعر شاعران جوانی که آثار آنها در شماره قبل در بخش شعر افغانستان چاپ شده بود، استفاده نشده است.

۵. در ترتیب شعرها هم هیچ مبنایی مد نظر نبوده و ترتیب اولویت شعرها کاملاً اتفاقی است. از طرفی مطمئناً عده‌ای هم هستند که شعرشان باید در این جمع می‌بوده، ولی یا به دلیل عدم دسترسی به کتاب یا به دلایل دیگر شعرشان در این جمع نیامده است.

موضوع ویژه این شماره «فصلنامه ادبیات معاصر» به «شعر پسا مقاومت» اختصاص دارد. شاید به توافق رسیدن بر سر تعریف این عنوان مشکل باشد و از طرفی تعیین حد و مرز برای آن هم کاری مشکوکه؛ اما می‌توان با کمی تساهل و تسامح این دوره شعر معاصر افغانستان را یک جریان خطاب کرد؛ هرچند در مقایسه با «شعر مقاومت افغانستان» کمتر می‌توان آن را یک دست و واحد احساس کرد.

مطمئناً آنچه که در مقالات و نوشته‌های این شماره به آن پرداخته شده است، فتح‌بابی خواهد بود برای اینکه محققان و منتقدان شعر را برانگیزاند تا آثار این دوره را زیر ذره‌بین نقد و بررسی خویش ببرند و آن را به جامعه ادبی کشور بشناسانند. شعر این دوره از آن جهت که همراه با تحولات دگرگون‌کننده ساختاری در جامعه ما بوده، حرف و حدیث‌های زیادی در دل خود دارد. در رابطه با جدا کردن شاعران پسا مقاومتی از غیر آن و همچنین انتخاب اشعار آنها چند نکته مد نظر ما بوده که یادآوری آن در اینجا ضروری به نظر می‌رسد:

۱. منظور از شاعران پسا مقاومت بیشتر شاعرانی هستند که

رودخانه‌ها و ماهیها / حسین حیدریگی / ۱۲۷

گذر از باغهای پرتقال / حسین ارزگانی / ۱۳۷

گزارشی از وضعیت غزل دهه هشتاد کابل / کاوه جبران / ۱۴۶

سالهای شور و هیجان / تهماسبی خراسانی / ۱۴۸

لبخند از سیاهی / روح الامین امینی / ۱۵۴

پایتخت جدید شعر / سید رضا محمدی / ۱۶۰

تبار خونی گلها / غلامرضا ابراهیمی / ۱۶۴

نمایه شاعران پسا مقاومت / محمد جاوید جاوید / ۱۶۹

خودکشی به مثابه یک امر عام / حسن عالمی / ۱۷۴

تکیه دادن به رطوبت سپیدارهای باغون آباد / حسن طباف نوروزی / ۱۷۸

هبوط در جان کلمات / فاطمه روشن / ۱۸۲

روایت غربت انسان در مجموعه شعر به چشمهای تو سوگند / روح‌الله روحانی / ۱۸۷

سواد کاری در غزل / شریف سعیدی / ۱۹۰

شعر پسا مقاومت افغانستان، بانگاه ویژه به حوزه مشهد / میزگرد / ۱۹۲

نمونه شعر پسا مقاومت: زهرا حسین‌زاده، الیاس علوی، شهیر داریوش، مژگان فرامنش، محمد واعظی، فاطمه سجادی، حسین حیدریگی، فاطمه روشن، عباس رضایی، صداسلطانی، رامین عرب‌نژاد، نجیب بارور، معصومه صابری، عاصف حسینی، تهماسبی خراسانی، زهرا زاهدی، روح الامین امینی، کاوه جبران، نقیب آروین، حسن ابراهیمی، فریبا حیدری، غلامرضا ابراهیمی، اشرف آذر، نذیر احمدبیزاد، معصومه احمدی، عنایت روشن، زبیر هجران، حکیم علیپور، وحید بکتاش، باران سجادی، امان پویامک، کریمه شیرنگ، روح‌الله بهرامیان، مجیب مهرداد، مهتاب ساحل، ذکیه نوروزی، مینا نصر، فرهاد فرهمند، عنایت شهیر، مصطفی هزاره، امیر مروج، حکمت نظری، حسن آذر مهر، یاسین نگاه